

2025-10-12

Till
samhallsbyggnadskontoret@norrkoping.se

Synpunkter på energiplan med klimatmål för Norrköpings kommun

KS 2025/0323

Sammanfattning av Naturskyddsföreningens synpunkter

Frågorna är brådskande. Tidplan behövs.

Framtidens energisystem är förnybart. Vi protesterar mot nysatsningar på kärnkraft och att kommunen numera har elabonnemang med kärnkraft.

Biobränslen som använder stamved som är äldre än ca 10 år ska belasta koldioxidbudgeten.

Fjärrvärmens behöver reformeras och använda solenergi.

Energieffektivisering är viktigast. Trafik- och avfallsfrågor borde ingå i energiplanen. Kommunal subvention av flyg borde upphöra.

Prognoserna om ökad energianvändning behöver skrivas ner.

Förslaget på energi- och klimatplan saknar koppling till miljömål och kommunens koldioxidbudget.

Vi ska inte räkna med kompletterande åtgärder i klimatmålen.

Solenergi- och vindkraftsplan behöver tas fram.

Dagens avloppsslam ska inte läggas på odlingsjord. Miljöanpassade system behöver stimuleras.

Samverkan behöver ske med föreningar och kommuninvånare.

Stadsplaneringens roll för en resurseffektiv kommun behöver beskrivas.

Planen borde klassas som betydande miljöpåverkan i miljöbedömningen.

Effekter av klimatförändringarna borde beaktas i planen.

Återvätning av utdikade våtmarker i kommunen borde tas med.

Hur förändrade styrmedel såsom CO2-skatter och utsläppsrätter kan påverka planen behöver beskrivas.

Styrning genom upphandling behöver beskrivas.

Eventuella planer på koldioxiduppfångning behöver beskrivas.

Ökad konkurrens om biomassa behöver tas hänsyn till.

Kommunens roll att påverka nationellt och internationellt bör beskrivas.

Bakgrund

Enligt lagen om kommunal energiplanering 1977:439 ska alla kommuner ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Norrköpings kommun har en energiplan som beslutades 2009 och aktualiserades 2017. Planen har följande energimål:

- Energianvändningen ska effektiviseras med minst 30 % till år 2030 jämfört med år 2005.
- År 2030 använder vi endast förnybara energislag som bränslen.

Fyra indikatorer används för att följa upp att målen uppfylls. En uppföljning av indikatorerna ska ingå i kommunens årsredovisning och kommunens interna arbete styrs av en handlingsplan.

Den nya energiplanen, som nu är ute på remiss, har följande mål:

- Norrköping ska år 2030 ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005
- Norrköping ska år 2030 endast använda fossilfri eller återvunnen energi
- Den fossilfria elproduktionen i kommunen ska öka

Förslag på klimatmål har satts upp i energiplanen:

- Hela kommunen ska ha netto noll av växthusgasutsläpp till 2045, därefter negativa utsläpp (minst 85% utsläppsminskning 1990-2045, max 15% kompletterande åtgärder)
- Utsläppen från transporter i kommunen ska minska med minst 65 % senast år 2035 jämfört med år 1990 (inga kompletterande åtgärder)
- Utsläppen från el och fjärrvärme ska minska med minst 80 procent till år 2035 jämfört med år 2023
- Kommunkoncernen ska minska klimatpåverkan med 50 procent till 2035 jämfört med basåret 2026

”Kompletterande åtgärder” är sådant som sker utanför Sveriges gränser.

Indikatorer för målsättningarna föreslås för hela kommunen och för kommunkoncernen.

En årlig genomförandeplan upprättas.

En lista på 14 åtgärder har satts upp. Till exempel

- Ta fram klimathandlingsplan
- Upprätta en tjänstestyrgrupp
- Upprätta genomförandeplan
- Upprätta rutiner för uppföljning och rapportering
- Stärka samverkan i kommunkoncernen
- Kompetensutveckling
- Samverkan med nätägare och fjärrvärmelieferantörer
- Samverkan med näringslivet
- Integrera energiområdet i översiktsplanen och detaljplaner
- Kartlägga totalförsvarets behov
- Information och stöd till invånare

Mål, indikatorer och genomförande ska följas upp årligen och redovisas för kommunfullmäktige.

Planen beräknas antas av fullmäktige i februari 2026.

Synpunkter från Naturskyddsföreningen

Klimatfrågan och biologisk mångfald är de allvarligaste kriserna för mänsklighetens överlevnad. För att uppfylla Parisavtalet om begränsningar av klimatförändringarna finns en koldioxidbudget för Norrköping <https://www.climatevisualizer.com/norrkoping/overview> Enligt den behöver Norrköping minska sina utsläpp av koldioxid med 19 % årligen och budgeten är slut om fem år. Det duger inte då att producera pappersprodukter som uppskjuts år efter år. I januari 2020 beslutades att en färdplan för ett fossilfritt Norrköping skulle tas fram. Nu ska föreslagen energi- och klimatplan beslutas i fullmäktige i februari 2026. I planen står det att en handlingsplan ska tas fram. Ingen tidplan för arbetet anges.

Naturskyddsföreningen har en vision över det framtida energisystemet som återspeglas i rapporten Fossilfritt, förnybart och flexibelt

<https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/energirapport- visar-att-framtiden-ar-fossilfri/>

Vi anser att framtidens energisystem bygger på förnybara och hållbara energikällor. Vi vill inte att nya satsningar görs på kärnkraft. Argumenteringen kring kärnkraft finns till exempel på hemsidan <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/vanliga-fragor-om-karnkraft/>

Vi reagerar mot att kommunen har gått över från förnybar el till ”fossilfritt”, det vill säga kärnkraft.

Vi reagerar också mot att alla biobränslen räknas som utsläppsfria. Vi anser att utsläpp från eldning av stamved som har växt längre än ca 10 år ska belasta koldioxidbudgeten. Därför anser vi att fjärrvärmens behov reformeras så att solenergi med säsongslagring byggs.

Den viktigaste åtgärden för att klara energi- och klimatframtiden är att hushålla med energin. Stora insatser kan göras i fastighetssektorn, trafik och avfall. Därför behöver både trafik- och avfallsfrågorna ingå i, eller kopplas till, planen. Inom trafiksektorn behöver övergång till järnvägs- och spårvägstransporter öka. Utöver att elektrifiera personbilsflottan behöver man också aktivt verka för att flytta även persontransporter från personbil till gång, cykel och kollektivtrafik. EU beslutade 2023 om ambition om dubblad cykling till 2030 vilket är en god energibesparande åtgärd. Flygtrafik behöver minska och en nedläggning av den nationellt utdömda flygplatsen som drivs av kommunala Norrköping Airport AB är en mycket effektivare åtgärd än en energieffektiviseringsplan.

Naturskyddsföreningen håller inte med om att behovet av energi kommer att öka såsom officiella prognoser utvisar.

Energi- och klimatplanen saknar kopplingar till miljömål.

I klimatmålen har ”kompletterande åtgärder” lagts in. Detta vill Naturskyddsföreningen ta bort. Dessa åtgärder har visat sig vara mycket osäkra. Vi måste bygga ett hållbart samhälle inom landet.

Vi vill att mer satsningar görs på solenergi i kommunen. En separat solenergiplan borde tas fram.

En plan för vindkraft behöver också tas fram.

Vi anser att avloppsslam från dagens blandande va-system inte ska läggas på odlingsjord. Miljöanpassade system behöver stimuleras.

I kap 2.4 Genomförandestrategier, saknar vi att samverkan borde ske med föreningar och kommuninvånare. Under rubrik Resurseffektiv kommun saknas stadsplanering som minskar behovet av förflyttningar med bil och stimulerar resurseffektiv kollektivtrafik, godstransporter samt gång- och cykeltrafik.

I avsnitt 3.4 Roller och ansvar, saknas beskrivning av fjärrvärmeproducenter och leverantörers roll. De har stora möjligheter att utveckla verksamheten och informera användarna.

”Kompletterande åtgärder” är inte definierade i avsnitt 7.1 Definitioner.

Att energi och klimatplanen inte bedöms ha betydande miljöpåverkan i miljöbedömningen är obegripligt eftersom det handlar om vår överlevnad på jorden.

För övrigt vill vi att effekter av klimatförändringarna på energisystemet beskrivs. Varmare klimat betyder att behov av uppvärmning minskar. Kylbehovet ökar, vilket bland annat innebär att mer träd och grönska behövs. Risker för översvämningar ökar, vilket riskerar att skada energiinstallationer.

Potentialen för att minska klimatgaser från utdikade våtmarker i kommunen och ökad kolinlagring behöver beskrivas.

Hur förändrade styrmedel såsom CO2-skatt och utsläppsrätter kan påverka energiproduktionen behöver vägas in i planen.

Styrning genom upphandling behöver beskrivas.

Eventuella planer på koldioxiduppfångning behöver beskrivas.

Ökad konkurrens om biomassa behöver tas hänsyn till.

Kommunens roll att påverka nationellt och internationellt bör beskrivas.

Lotta Lanne, Klimatgruppen
lotta@lanne.se tel 070-315 62 39

Stefan Arrelid, ordförande
stefan.arrelid@gmail.com tel 072-728 20 75

Information om Naturskyddsföreningen: www.norrkoping.naturskyddsforeningen.se
Postmottagare: Stefan Arrelid, Fjärdingstad Hestadback, 61029 Vikbolandet